

ΙΑ ΑΘΑΝΑΙΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

Δεν είμαι ΚΟΠΕΡΦΙΛΝΤ

(Συνεχεια έκ του προηγούμενου)

Τὸν ἐρώτησα τί ἤθελε ἐκεῖ καὶ μὲ πληροφόρησε ὅτι ὁ Οὐρία Χήπ τὸν εἶχε προσλάβει στὴν ὑπηρεσία του. Ἦταν ντυμένος σὰν καταμαυρα, ὅπως θὰ ταίριαζε σ' ἓναν νομομαθὴ καὶ τὸ ὀγκῶδες κορμί του γέμιζε τὸ μικρὸ γραφεῖο.

Ὁ κ. Μικάουμπερ καταγοητεύθηκε πού μ' ἔβλεπε, μὰ ἡ χαρά του ἦταν ἀνάμικτη μὲ κάποια στενοχωρία. Ἐτοιμάστηκε νὰ μὲ εἰσαγάγῃ ἀμέσως στὸν Οὐρία, μὰ ἐγὼ δὲν δέχτηκα τὴν προσφορά του.

— Ξέρω πολὺ καλὰ τὸ σπίτι, τοῦ ἀπάντησα καὶ μπορῶ ν' ἀνέβω μόνος μου ἀπάνω. Τί ἰδέα ἔχετε γιὰ τὴ νομολογία, κύριε Μικάουμπερ;

— Ἀγαπητέ μου Κόπερφιλντ, μοῦ ἀπάντησε, δὲν ταίριαζει ἡ σπουδὴ τῆς δικονομίας σ' ἓναν ἄνθρωπο μὲ ζωερὴ φαντασία σὰν τὴ δική μου. Εὐτυχῶς ὅμως ἔχω ἀναλάβει τὴν ἀλληλογραφία τοῦ «Οἴκου Γουϊκφιλντ καὶ Χήπ» κι' ἐκεῖ μπορῶ ν' ἀφήνω ἐλεύθερη τὴν φαντασία μου.

Μοῦ εἶπε κατόπιν πῶς εἶχε νοικιάσει τὴν παλιὰ κατοικία τοῦ Οὐρία Χήπ κι' ὅτι ἡ κ. Μικάουμπερ θὰ εὐχαριστιόταν πολὺ νὰ μὲ δεχθῆ κάτω ἀπ' τὴ στέγη της. Τὸν ρώτησα τότε ἂν ἦταν εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο τοῦ φερνόταν ὁ φίλος του Οὐρία Χήπ. Σηκώθηκε γιὰ νὰ βεβαιωθῆ ἂν ἡ πόρτα ἦταν κλεισμένη καλὰ κι' ἔπειτα μοῦ ἀπάντησε μὲ σιγανὴ φωνή.

— Ἀγαπητέ μου Κόπερφιλντ, ἓνας ἄνθρωπος πού ἐργάζεται σὰν ἐμένα ὑπὸ τὴν πίεσι οἰκονομικῶν στενοχωριῶν, ἀναγκάζεται συχνὰ νὰ ζητᾷ προκαταβολές. Ἐ, λοιπὸν, τίς προκαταβολές αὐτές ὁ φίλος μου Οὐρία τίς δίνει πρὶν ἀκόμα τοῦ τις ζητήσω.

Μὰ φαινόταν στενοχωρημένος καθὼς μιλοῦσε καὶ, γιὰ ν' ἀλλάξῃ ἴσως κουβέντα, πρόσθεσε:

— Ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἡ δεσποινὶς Γουϊκφιλντ μὲ γοήτευσε. Εἶν' ἓνα νεαρὸ πλάσμα γεμάτο γοητεία, χάρι καὶ ἀρετή...

Ἄφησα τὸν κ. Μικάουμπερ ἀφοῦ προηγουμένως τὸν παρακάλεσα νὰ μοῦ χαιρετήσῃ ἐγκάρδια τοὺς δικούς του. Καθὼς ἀπομακρυνόμουν, αἰσθανόμουν ὅτι τώρα πού δούλευε κοντὰ στὸν Χήπ, κάτι εἶχε γλυστρήσει μεταξύ μας πού μᾶς ἐμπόδιζε νὰ συνεννοουήμεθα ὅπως πρὶν καὶ πού μετέβαλλε ἐντελῶς τὸν χαρακτήρα τῶν σχέσεών μας.

Δὲν ὑπῆρχε κανεὶς μέσα στοῦ παλιῦ ὄμορφου σαλονι, ἂν καὶ φαινότουσαν ἐκεῖ ἴχνη τῆς παρουσίας τῆς κ. Χήπ. Ἐρριξα μιά ματιά στοῦ δωμάτιο πού προωριζόταν ἀκόμα γιὰ τὴν Ἀγνή, καὶ τὴν εἶδα πού ἔγραφε κοντὰ στὴ φωτιά, ἐγκατεστημένη μπρὸς σ' ἓνα ὠραιότατο ἀρχαῖο γραφεῖο.

Ὁ ἴσκιος πού ἔρριξα τὴν ἔκανε νὰ σηκώσῃ τὰ μάτια της. Τί εὐχαρίστησι πού ἔνοιωσα βλέποντας αὐτὸ τὸ σοβαρὸ πρόσωπο νὰ φωτίζεται ἀπὸ ἐγκαρδιότητα καὶ στοργὴ μόλις μὲ εἶδε.

— Ἀ! ἀγαπητή μου Ἀγνή, εἶπα ὅταν βρεθήκαμε ὁ ἓνας κοντὰ στὸν ἄλλο, ἔνοιωσα πολὺ τὴν στέρησί σου τὸν τελευταῖο καιρό...

— Ἀλήθεια; Τόσο γρήγορα;

Κούνησα τὸ κεφάλι μου καὶ τῆς ἀπάντησα:

— Δὲν ξέρω πῶς γίνεται αὐτὸ, Ἀγνή, μὰ ὅταν δὲν εἶσαι κοντὰ μου, μοῦ φαίνεται πῶς χάνω κάποια ἰκανότητά μου. Εἶμαι πολὺ δυστυχισμένος, Ἀγνή.

— Τί συμβαίνει πάλι; μὲ ρώτησε ἡ Ἀγνή χαμογελῶντας. Τῆς διηγήθηκα τότε ὅσα εἶχαν συμβῆ ἀπὸ τὴν τελευταία φορὰ πού εἶχαμε νὰ ἰδωθοῦμε.

— Δὲν ἔχω πειὰ νὰ προσθέσω τίποτε, Ἀγνή, εἶπα ὅταν τελείωσα τίς ἐκμυστηρεύσεις μου. Καὶ τώρα μόνο σὲ σένα τοποθετῶ ὅλη μου τὴν ἐμπιστοσύνη...

— Μὰ δὲν πρέπει νὰ ὑπολογίζῃς σὲ μένα, Τρότ, εἶπε ἡ Ἀγνή μ' ἓνα χαμόγελο. Σὲ κάποιαν ἄλλη μᾶλλον πρέπει νὰ βασιζέσαι...

— Στὴ Ντόρα;

— Βέβαια.

— Μὰ, Ἀγνή, εἶπα λίγο στενοχωρημένος, ἡ Ντόρα εἶνε

βέβαια ἡ προσωποποίησης τῆς ἀγνότητος καὶ τῆς εἰλικρινείας, μὰ... εἶνε δύσκολο νὰ... Ἀκου, Ἀγνή: ἡ Ντόρα εἶνε ἓνα μικρὸ πλάσμα δειλὸ, πού ἓνα τίποτε φτάνει νὰ τὸ ταραξῆ ἢ νὰ τὸ τρομάξῃ. Τί νὰ κάνω λοιπὸν, Ἀγνή; Τί σοῦ φαίνεται ἔσένα προτιμότερο νὰ κάνω τώρα;

— Μοῦ φαίνεται, ἀπάντησε ἡ Ἀγνή, ὅτι τὸ πιὸ σωστὸ καὶ τὸ πιὸ τίμιο θὰ ἦταν νὰ γράψῃς στὶς δυὸ θεῖες τῆς Ντόρας κοντὰ στὶς ὁποῖες μένει. Νὰ τοὺς διηγηθῆς ὅσο τὸ δυνατόν πιὸ ἀπλὰ καὶ πιὸ εἰλικρινὰ τὸν δεσμό πού ὑφίσταται μεταξύ σοῦ καὶ τῆς Ντόρας καὶ νὰ τοὺς ζητήσης τὴν ἄδεια νὰ σὲ δέχωνται κάθε τόσο στοῦ σπίτι τους.

Ὅ,τι μοῦ ἔλεγε ἡ Ἀγνή μοῦ φαινόταν πάντοτε ὡς τὸ ὀρθότερο πρᾶγμα τοῦ κόσμου. Γι' αὐτὸ δὲν δίστασα καθόλου νὰ συμμορφωθῶ μὲ τὴ σύστασί της. Μὲ τὴν καρδιά λοιπὸν ξαλαφρωμένη πέρασα ὅλο τὸ ἀπόγευμα κάνοντας τὰ σχέδια αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς στοῦ γραφεῖο τῆς Ἀγνῆς, πού ἡ φίλη μου μοῦ τὸ παραχώρησε εὐχαρίστως.

Μὰ προηγουμένως κατέβηκα νὰ ἰδῶ τὸν κ. Γουϊκφιλντ καὶ τὸν Οὐρία Χήπ.

Βρῆκα τὸν Οὐρία, πιὸ ἀηδὴ ἀπὸ ποτὲ, ἀνάμεσα σ' ἓνα σωρὸ ἀπὸ βιβλία κι' ἀπὸ χαρτιά. Μὲ δέχτηκε μὲ τὴν συνηθισμένη του δουλικότητα κ' ἰσχυρίστηκε ὅτι δὲν εἶχε πληροφορηθῆ τὴν ἀφιξί μου ἀπὸ τὸν κ. Μικάουμπερ, πρᾶγμα γιὰ τὸ ὁποῖο ἀμφέβαλλα. Μὲ ὠδήγησε κατόπιν στὸν κ. Γουϊκφιλντ, τοῦ ὁποῖου εἶχε ἀπογυμνώσει τὸ γραφεῖο γιὰ νὰ στολίσῃ τὸ δικό του.

Ὁ κ. Γουϊκφιλντ μὲ δέχτηκε ἐγκάρδια καὶ μοῦ εἶπε:

— Ἐννοεῖται, Τρότ, ὅτι θὰ καθῆσῃς μαζί μας ὅσον καιρὸ θὰ μείνῃς στοῦ Καντέρμπουρου.

Συγχρόνως ἔρριξε μιά ματιά στοῦ Οὐρία, σὰν νὰ ζητοῦσε τὴν συγκατάθεσί του.

— Ἐχετε θέσι γιὰ μένα; ρώτησα.

— Βέβαια, κύριε Κόπερφιλντ, ἀπάντησε ὁ Οὐρία. Θὰ σᾶς παραχωρήσω εὐχαρίστως τὴν παλιὰ σας κάμαρη, ἂν αὐτὸ σᾶς εἶνε εὐχάριστο.

— Ὅχι! Ὅχι! εἶπε ὁ κ. Γουϊκφιλντ. Γιατί νὰ ἐνοχληθῆς, Οὐρία, ἀφοῦ ἔχουμε τὴν κάμαρη τῶν φίλων...

— Ὡ! ξέρετε, μόρφασε ὁ Οὐρία, ὅτι αὐτὸ θὰ ἦταν μιά εὐχαρίστησις γιὰ μένα.

Γιὰ νὰ τελειῶνω, εἶπα ὅτι θὰ δεχόμενοι τὴν κάμαρη τῶν φίλων κι' ἀφοῦ κανονίστηκε ἔτσι τὸ ζήτημα, χαιρέτησα τοὺς δυὸ συνεταίρους κι' ἀνέβηκα πάλι στοῦ ἀπάνω πάτωμα.

Νόμιζα ὅτι δὲν θὰ εἶχα ἄλλη συντροφιά ἀπὸ τὴν Ἀγνή, μὰ βρῆκα κοντὰ της καὶ τὴν κ. Χήπ, ἐγκατεστημένη πλάι στὴ φωτιά μὲ τὸ ἐργόχειρό της, πιὸ ἀποκρουστικὴ ἀπὸ ποτὲ.

— Πῶς σᾶς φάνηκε ὁ Οὐρία; μὲ ρώτησε. Δὲν τὸν βρήκατε ἀδύνατον;

— Ὅχι πιὸ ἀδύνατον ἀπὸ ἄλλοτε.

— Ἀλήθεια; εἶπε ἡ κ. Χήπ. Μὰ ἐσεῖς δὲν τὸν βλέπετε μὲ τὰ μάτια μᾶς μητέρας.

Τὰ μάτια αὐτῆς τῆς μητέρας, ὅσο τρυφερά κι' ἂν ἦσαν γιὰ τὸ γυιὸ της, μοῦ φαινότουσαν πολὺ μοχθηρὰ γιὰ ὅλο τὸν ἄλλο κόσμο κάθε φορὰ πού συναντοῦσα τὸ βλέμμα της.

— Καὶ σεῖς, δεσποινὶς Γουϊκφιλντ, ρώτησε τὴν Ἀγνή, δὲν τὸν βρίσκετε κουρασμένο, ἐξαντλημένο...

— Μὰ ὄχι, ἀπάντησε ἡ Ἀγνή γαλήνια. Ἀνησυχεῖτε πολὺ γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Εἶνε πολὺ καλὰ...

Μ' ἓναν βαθὺ ἀναστεναγμὸ, ἡ κ. Χήπ ξανάρχισε τὸ ἐργόχειρό της.

Εἶχα φτάσει πολὺ νωρὶς κι' ἔμεναν τρεῖς-τέσσερες ὥρες ὡς τὸ δεῖπνο. Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, ἡ κ. Χήπ δὲν σάλεψε καθόλου. Ἦταν καθισμένη ἀπὸ τὴ μιά μεριά τοῦ τζακιού, ἐγὼ βρισκόμουν ἐγκατεστημένος μπροστὰ στοῦ γραφεῖο κι' ἡ Ἀγνή καθόταν ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ὄχι μακριὰ ἀπὸ μένα.

Κάθε φορὰ πού διέκοπτα τὸ γράψιμό μου καὶ ὕφωνα τὰ βλέμματά μου στοῦ πρόσωπο τῆς Ἀγνῆς, τὸ ἔβλεπα νὰ φωτίζεται καὶ νὰ μοῦ ἀπευθύνῃ ἓνα ἐνθαρρυντικὸ βλέμμα. Μὰ συγχρόνως ἔνοιωθα τὸ κακὸ βλέμμα τῆς κ. Χήπ νὰ

καρφώνεται επάνω μου, έπειτα να με προσπερνά, να κυτάζει την 'Αγνή, να ξαναγυρίσει κατόπιν σε μένα και να πέφτει πάλι στο έργοχειρό της.

Τί ήταν αυτό το έργοχειρό, ούτε κι' εγώ δεν ξέρω, γιατί δεν έχω ιδέα από τέτοια πράγματα, μά έμοιαζε πολύ με δίχτυ.

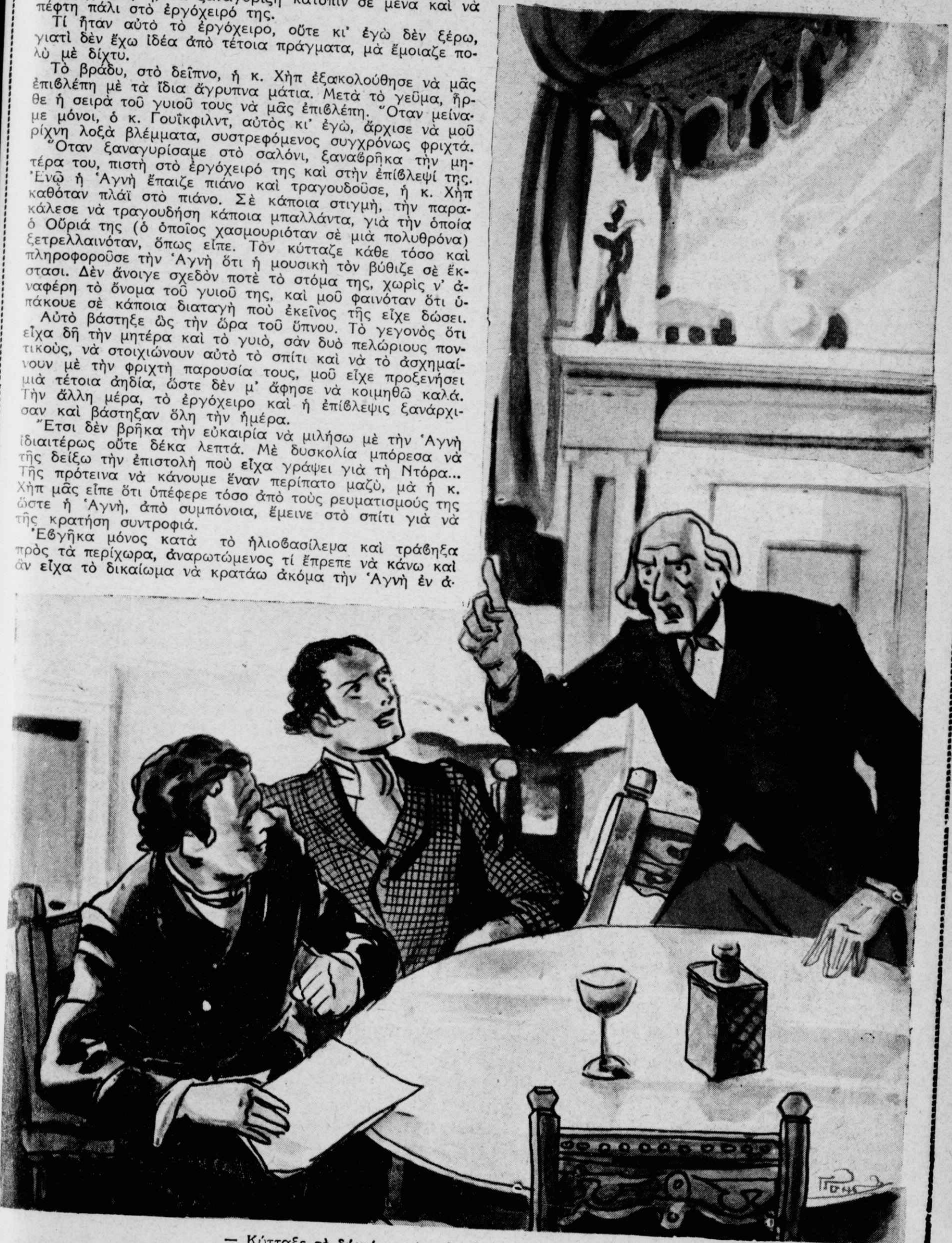
Τό βράδυ, στο δείπνο, ή κ. Χήπ έξακολούθησε να μάς επιβλέπει με τὰ ίδια άγρυπνα μάτια. Μετά τὸ γεύμα, ήρθε ή σειρά τοῦ γιου τοῦ να μάς επιβλέπει. "Όταν μείναμε μόνοι, ὁ κ. Γουϊκφιλντ, αὐτός κι' εγώ, άρχισε να μου ρίχνει λοξά βλέμματα, συστρεφόμενος συγχρόνως φριχτά.

"Όταν ξαναγυρίσαμε στο σαλόνι, ξαναθρήκα την μητέρα του, πιστή στο έργοχειρό της και στην επίβλεψί της. "Ενώ ή 'Αγνή έπαιζε πιάνο και τραγουδοῦσε, ή κ. Χήπ καθόταν πλάι στο πιάνο. Σε κάποια στιγμή, την παρακάλεσε να τραγουδήσει κάποια μπαλλάντα, για την ὁποία ὁ Οὔριά της (ὁ ὁποῖος χασμουριόταν σε μιὰ πολυθρόνα) ξετρελλαινόταν, ὅπως εἶπε. Τὸν κύτταξε κάθε τόσο και πληροφοροῦσε την 'Αγνή ὅτι ή μουσική τὸν βύθιζε σε ἔκστασι. Δεν άνοιγε σχεδόν ποτέ τὸ στόμα της, χωρίς ν' ἀναφέρει τὸ ὄνομα τοῦ γιου της, και μου φαινόταν ὅτι ὑπάκουε σε κάποια διαταγή πού ἐκείνος της εἶχε δώσει.

Αὐτὸ βάστηξε ὡς την ὥρα τοῦ ὕπνου. Τὸ γεγονός ὅτι εἶχα δὴ την μητέρα και τὸ γιό, σάν δυὸ πελώριους ποντικούς, να στοιχιώνουν αὐτὸ τὸ σπίτι και να τὸ ἀσχημαίνουν με την φριχτή παρουσία τους, μου εἶχε προξενήσει μιὰ τέτοια ἀηδία, ὡστε δεν μ' άφησε να κοιμηθῶ καλά. Την ἄλλη μέρα, τὸ έργοχειρό και ή επίβλεψις ξανάρχισαν και βάστηξαν ὅλη την ἡμέρα.

"Ετσι δεν βρήκα την εὐκαιρία να μιλήσω με την 'Αγνή ἰδιαιτέρως οὔτε δέκα λεπτά. Με δυσκολία μπόρεσα να της δείξω την ἐπιστολή πού εἶχα γράψει για τὴ Ντόρα... Της πρότεινα να κάνουμε ἕναν περίπατο μαζί, μα ή κ. Χήπ μάς εἶπε ὅτι ὑπέφερε τόσο ἀπὸ τοὺς ρευματισμούς της ὡστε ή 'Αγνή, ἀπὸ συμπόνοια, ἔμεινε στο σπίτι για να της κρατήσει συντροφιά.

"Εβγήκα μόνος κατά τὸ ἡλιοθασίλεμα και τράθηξα πρὸς τὰ περίχωρα, ἀναρωτώμενος τί ἔπρεπε να κάνω και ἂν εἶχα τὸ δικαίωμα να κρατᾶω ἄκόμα την 'Αγνή ἐν ἄ-

— Κύτταξε τὸ δὴμιό μου! φώναξε ὁ κ. Γουϊκφιλντ.

γνοία τῶν ὄσων μου εἶχε πῆ ὁ Χήπ στο Λονδίνο, γιατί ἤ-
μουν πολὺ ταραγμένος.

Δὲν εἶχα προχωρήσει ἀρκετὰ, ὅταν ἀκουσα νὰ μὲ φω-
νάσουν ἀπὸ πίσω. Ἦταν ὁ Οὐρία Χήπ.

— Τί εἶνε; τὸν ρώτησα.

— Τί γρήγορα πού τρέχετε! μου ἀπάντησε. Μολονότι
τὰ πόδια μου εἶνε μακρὰ, δυσκολεύτηκα πολὺ νὰ σὰς
φτάσω.

— Ποὺ πηγαίνεις; τὸν ρώτησα.

— Σὰς συνοδεύω, κύριε Κόπερφιλντ, ἂν ἔχετε τὴν εὐχα-
ρίστησι ν' ἀφήσετε νὰ κάνη μαζί σας ἕνα περίπατο ἕνας
παλιός σας γνώριμος.

— Οὐρία! ἔκανα ὅσο πιὸ εὐγενικὰ μποροῦσα ἔπειτ' ἀπὸ
μιὰ στιγμή σιωπῆς.

— Κύριε Κόπερφιλντ! εἶπε ὁ Οὐρία.

— Γιὰ νὰ σοῦ μιλήσω εἰλικρινῶς, ἐξακολούθησα, βγήκα
νὰ κάνω ἕναν περίπατο γιατί χόρτασα ἀπὸ τὴ συντροφιά
σας.

Μὲ κύτταξε λοξὰ κι' ἔκανε μιὰ ἠλίθια γκριμάτσα.

— Γιὰ τὴ μητέρα μου τὸ λέτε αὐτό;

— Ἀκριβῶς! ἀπάντησα.

— Ξέρετε, εἶπε, ἐπειδὴ εἶμαστε πολὺ ταπεινοὶ κι' ἔχουμε
συναίσθησι τῆς ταπεινότητός μας κανονίζουμε τὰ πράγμα-
τα ἔτσι, οὕτως ὥστε νὰ μὴ μᾶς ποδοπατοῦν αὐτοὶ πού δὲν
εἶνε ταπεινοὶ σὰν ἐμᾶς... Στὸν ἔρωτα ὅλα τὰ στρατηγῆ-
ματα συγχωροῦνται, κύριε...

Ἐψώνοντας τότε τὰ μακρὰ του χέρια ὡς τὸ πηγούνι
του, γέλασε πνιγμένα σὰν μαῖμου.

— Καταλαβαίνετε, ἐξακολούθησε, εἶστε ἕνας ἀντίζηλος
ἐπικίνδυνος, κύριε Κόπερφιλντ. Εἷσατε μάλιστα πάντοτε.

— Μήπως, κατὰ τύχην, ἐξ αἰτίας μου ἐπαγρυπνήτε κοντὰ
στὴν δεσποινίδα Γουϊκφιλντ καὶ τῆς ἔχετε ἀφαιρέσει κάθε
ἐλευθερία μέσα στοῦ ἴδιου της τοῦ σπιτί;

— Ὡ! κύριε Κόπερφιλντ, αὐτὰ εἶνε πολὺ σκληρὰ λόγια...

— Πάρε τα ὅπως θέλεις, μὰ ξέρεις καλὰ σὰν ἐμένα ὅτι
αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια. Πρέπει νὰ μάθης ἐπίσης ὅτι θεωρῶ
τὴν δεσποινίδα Γουϊκφιλντ σὰν ἀδελφή μου...

— Πιθανόν...

Τίποτε δὲν θὰ μποροῦσε νὰ δώση μιὰ ἰδέα τῆς ταπεινῆς
καὶ πονηρῆς ἐκφράσεως πού εἶχε πάρει τὸ πρόσωπό του,
καθὼς μιλοῦσε.

— Λοιπὸν, εἶπα, ἀπὸ σεβασμὸ πρὸς τὴν δεσποινίδα Γου-
ϊκφιλντ...

— Πρὸς τὴν Ἀγνή μου! φώναξε μ' ἕνα ἀηδαστικὸ σπα-
σμὸ ὄλου του τοῦ σώματος. Θὰ ἔχετε τὴν καλωσύνη νὰ τὴν
λέτε Ἀγνή, κύριε Κόπερφιλντ;

— Ἀπὸ σεβασμὸ πρὸς τὴν Ἀγνή Γουϊκφιλντ, πού ὁ Θεὸς
τὴν προστατεύει...

— Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν εὐχή σας αὐτὴ! εἶπε διακόποντάς
με πάλι.

— ...θὰ σὲ πληροφορήσω ἕνα πρᾶγμα, τὸ ὁποῖο ἀλλοιῶς
δὲν θὰ σοῦ ἔλεγα ποτέ. Λοιπὸν, μάθε ὅτι εἶμαι ἀρραβωνια-
σμένος μὲ μι' ἄλλη νέα... Ἐλπίζω ὅτι σὲ ἱκανοποιεῖ αὐτό...

— Λόγω τιμῆς; εἶπε ὁ Οὐρία.

Ἐτοιμαζόμενοι, ὄχι χωρὶς κάποια νευρικότητα νὰ ἐπι-
θεβαιώσω τὰ λόγια μου, ὅταν ἐκεῖνος μου ἄρπαξε τὸ χέρι
καὶ μου τὸ ἔσφιξε.

— Ὡ! κύριε Κόπερφιλντ, εἶπε, τώρα ἔχετε ὅλη μου τὴν
ἐμπιστοσύνη. Θὰ πῶ ἀμέσως στὴ μητέρα μου νὰ διακόψῃ
τὴν ἐπαγρύπνησί της. Θὰ μὲ συγχωρήσετε, δὲν εἶν' ἔτσι, γιὰ
τὰ μέτρα πού μ' ἀνάγκασε νὰ λάβω ὁ ἔρωτα μου;... Ὡ!
πόση στοργὴ νοιώθω γιὰ σὰς...

Καθὼς μιλοῦσε, ἔσφιξε τὸ χέρι
μου, μὲ τὰ μουσκεμένα δάχτυλά
του. Ἐγὼ ἔκανα ὅτι μποροῦσα
γιὰ νὰ τὸ τραβήξω, μὰ χωρὶς καμ-
μιὰ ἐπιτυχία. Κατάρθωσε μάλιστα
νὰ τὸ περάσῃ κάτω ἀπὸ τὸ μανίκι
τοῦ παλτοῦ του κι' ἔτσι ἀναγκά-
στηκα νὰ περπατᾶω μπράτσο μὲ
μπράτσο μαζί του.

— Ξαναγυρίζουμε, εἶπε ὁ Οὐ-
ρια σὲ κάποια στιγμή ἀναγκάζον-
τάς με νὰ κάνω μεταβολὴ πρὸς
τὴν διεύθυνσι τῆς πόλεως πάνω
ἀπ' τὴν ὁποία ἔλαμπε ἡ ἡμισέλη-
νος, ἡ ὁποία ἀσήμωνε τὰ παράθυ-
ρα τῶν μακρυνῶν σπιτιῶν.

— Πρὶν ἐγκαταλείψω αὐτὸ τὸ
θέμα, εἶπα διακόποντάς μιὰ ἀρ-

κετὰ παρατεταμένη σιωπῆ, πρέπει νὰ σὲ πληροφορήσω ὅτι
ἡ Ἀγνή Γουϊκφιλντ, γιὰ μένα, βρίσκεται τόσο πιὸ ψηλὰ
ἀπὸ σένα καὶ τὶς ἀξιώσεις σου ὅσο αὐτὸ τὸ φεγγάρι πού
λάμπει στὸν οὐρανό.

— Τί ὡμορφο πού εἶνε! εἶπε ὁ Οὐρία. Τώρα, πρέπει νὰ
ὁμολογήσετε, κύριε Κόπερφιλντ, ὅτι δὲν μου ἀνταποδώσατε
ποτέ τὴ στοργὴ πού ἔνοιωθα πάντα γιὰ σὰς. Μὲ βρίσκετε
πολὺ ταπεινὸ, εἶμαι βέβαιος γι' αὐτό.

— Δὲν μου ἀρέσει καθόλου ὅταν κάνη κανεὶς μιὰ ψεύ-
τικη ταπεινοφροσύνη ἐπάγγελμα.

— Αὐτὸ εἶνε, εἶπε ὁ Οὐρία πού φαινόταν στοῦ σεληνόφω-
σ ἀκόμα πιὸ ἀσχος καὶ πιὸ πελιδνός. Αὐτὸ σκεφτόμουν κι'
ἐγὼ. Μὰ δὲν σκεφτήκατε ποτέ, κύριε Κόπερφιλντ, πόσο ἡ
ταπεινότης ταιριάζει σ' ἕναν ἄνθρωπο τῆς σειρᾶς μου. Ὁ
πατέρας μου κι' ἐγὼ ἀνατραφήκαμε σὲ φιλανθρωπικὰ σχο-
λεῖα. Ἡ μητέρα μου τὸ ἴδιο. Ἐκεῖ, ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὡς τὸ
βράδυ, μᾶς μάθαιναν πῶς νὰ εἶμαστε ταπεινοὶ καὶ τίποτε
ἄλλο μου φαίνεται ἐκτός ἀπ' αὐτό. Ἀπὸ πολὺ μικρὸς ἀν-
τελήφθην ὅτι ἡ ταπεινότης ἐπέτρεπε σὲ κανένα νὰ πετύχῃ
στὴ ζωὴ κι' ἐπωφελήθηκα ἀπ' αὐτό. Ἔτσι κατάρθωσα νὰ
ἀποκτήσω κι' ἐγὼ κάποια δύναμι.

Κατάλαβα, βλέποντας στοῦ σεληνόφω-
σ, ὅτι μου ἔλεγε ὅλ'
αὐτὰ γιὰ νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ πῶς ἦταν ἀποφασισμένος νὰ
χρησιμοποιήσῃ τὴν δύναμί του αὐτὴ μόλις ἐναντιωνόταν κα-
νεὶς στὰ σχέδιά του.

Ὅταν ξαναγυρίσαμε στοῦ σπιτί, ἦταν γεμᾶτος κέφι. Στο
δεῖπνο, μίλησε περισσότερο ἀπ' ὅτι συνήθως. Ρώτησε τὴ
μητέρα του — ἡ ὁποία εἶχε πάψει πειὰ νὰ μᾶς ἐπιτηρῇ — μή-
πως ἦταν καιρὸς νὰ παντρευτῆ πειὰ καὶ κύτταξε τὴν Ἀ-
γνή μὲ τέτοιο τρόπο, ὥστε εὐχαρίστως θὰ τοῦ ἔδινε ἕνα
χαστούκι.

Μετὰ τὸ δεῖπνο, ὅταν βρέθηκε μόνος μὲ μένα καὶ μὲ τὸν
κ. Γουϊκφιλντ, ἡ τόλμη του μεγάλωσε.

Ἦπτε κρασί, αὐτὸς πού δὲν ἔπινε ποτέ, καὶ γέμιζε διαρκῶς
τὸ ποτήρι τοῦ συνεταίρου του. Ἀφοῦ ἔκανε διάφορες
προπόσεις γιὰ ὄλους μας τοὺς γνωστούς, εἶπε τέλος στὸν
κ. Γουϊκφιλντ:

Καὶ τώρα, ἀγαπητέ μου συνεταίρε, ἐπιτρέψτε μου νὰ
κάνω μιὰ πρόποσι ἀκόμα... Γι' αὐτὴν ὅμως σὰς ζητᾶω τα-
πεινὰ μεγάλα ποτήρια, γιατί θὰ πιούμε εἰς ὑγείαν ἐκείνης
πού ἀποτελεῖ τὴ δόξα τοῦ φίλου σου.

Ὁ πατέρας τῆς Ἀγνῆς κρατοῦσε στοῦ χέρι του τὸ ἀδεια-
νὸ ποτήρι του. Τὸ ἄφησε στοῦ τραπέζι, κύτταξε στοῦ τοῖγο
τὸ πορτραῖτο τῆς γυναίκας του πού ἔμοιαζε τόσο μὲ τὴν
Ἀγνή, ἔφερε τὸ χέρι του στοῦ μέτωπό του καὶ τεντώθηκε
ξαφνικὰ στὴν πολυθρόνα του.

— Εἶμαι ἕνας πολὺ ταπεινὸς ἄνθρωπος γιὰ νὰ πιῶ στὴν
ὑγεία της, ἐξακολούθησε ὁ Οὐρία. Μὰ τὴν θαυμάζω, ἡ
μᾶλλον, τὴν λατρεύω...

Ὁ πατέρας τῆς Ἀγνῆς ἔσφιξε μὲ τὰ δύο του χέρια τὸ
κεφάλι του σὰν νὰ ἔνοιωθε ξαφνικὰ ἕναν τρόμερὸ, ἕναν ἀ-
φάνταστο τρόμο.

— Ἡ Ἀγνή, ἐξακολούθησε ὁ Οὐρία χωρὶς νὰ τὸν προ-
σέξῃ κ' ἴσως χωρὶς ν' ἀντιλαμβάνεται τί κάνει ὁ ἴδιος, ἡ
Ἀγνή Γουϊκφιλντ εἶνε, τολμῶ νὰ τὸ πῶ, ἡ δόξα τοῦ φίλου
της. Ὑποθέτω ὅτι μεταξὺ φίλων μπορεῖ νὰ μιλήσῃ κανεὶς
εἰλικρινᾶ... Μπορεῖ νὰ εἶνε κανεὶς περήφανος μὲ τὸ νὰ εἶνε
πατέρας τῆς Ἀγνῆς Γουϊκφιλντ, μὰ τὸ νὰ γίνῃ κανεὶς σύ-
ζυγός της...

Ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάῃ νὰ ξανακούσω ἄλλη φορὰ μιὰ
κραυγὴ σὰν ἐκείνη πού ἔβγαλε ὁ κ. Γουϊκφιλντ, ὁ ὁποῖος
σηκώθηκε ξαφνικὰ ἀπὸ τὸ τραπέζι.

— Πῶς, τί συμβαίνει; ρώτησε ὁ Οὐρία, ὁ ὁποῖος ἔγινε
πελιδνός. Ἐλπίζω πῶς δὲν τρελ-
λαθήκατε, κύριε Γουϊκφιλντ. Ἄν
εἶπα πῶς τρέφω τὴν φιλοδοξία νὰ
κάνω σύζυγό μου τὴν Ἀγνή σας,
τὴν Ἀγνή μου, τὸ εἶπα γιατί ἔχω
αὐτὸ τὸ δικαίωμα, ὅπως καὶ κάθε
ἄλλος... Περισσότερο μάλιστα ἀ-
πὸ κάθε ἄλλον!...

Περίεβαλα τὸν κ. Γουϊκφιλντ μὲ
τὰ χέρια μου καὶ τὸν ἱκέτευσα
σὲ ὅτι μου ἦρθε ἐκείνη τὴ στιγμή
στοῦ μυαλό, μὰ προπάντων στοῦ ὀ-
νομα τῆς κόρης του, νὰ προσπα-
θήσῃ νὰ γαληνεύσῃ κάπως.

Μὰ αὐτὸς ἦταν ξεαλλος; τρα-
βοῦσε τὰ μαλλιά του, χτυποῦσε τὸ
κεφάλι του, προσπαθοῦσε νὰ μ' ἀ-
πομακρύνῃ καὶ ν' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ

Προσεχῶς στοῦ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ»

ἡ καταπληκτικὴ ἱστορία μιᾶς ἐπικῆς βασιλίσ-
σας τῶν ἑλληνικῶν θουνῶν ἐπὶ τουρκοκρατίας.

Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΘΛΟΙ

ΧΡΥΣΩΣ ΤΗΣ ΚΑΠΕΤΑΝΙΣΣΑΣ

ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ ΤΟΥ ΑΡΜΑΤΩΛΟΥ

ΚΑΠΕΤΑΝ ΔΙΑΒΟΛΗ

την περίπτυσί μου, χωρίς να λήη λέξι, χωρίς να βλέπη κανένα, μ' έναν τρόπο τυφλό και τρελλό, με τὰ μάτια άπλανή και με τὸ πρόσωπο σὲ φριχτὰ χάλια...

"Α! τί φριχτή σκηνή!...

Μ' έναν τρόπο άκατανόητο, μὰ με τὴ μεγαλύτερη στοργή, τὸν έξώρκιζα νὰ μὴν έγκαταλειφθῆ στὴν παραφορὰ του και νὰ μ' άκούσῃ...

Τὸν ίκέτευα νὰ θυμηθῆ τὴν 'Αγνή και μένα, τοῦ θυμίζα πὼς ἡ 'Αγνή κι' έγὼ εἴχαμε μεγαλώσει μαζὺ, πόσο τὴν άγαπούσα και τὴ σεβόμουν, τί άντικείμενο χαρᾶς και ὑπερηφανείας ἦταν αὐτὴ γιὰ μένα...

Μὲ δυὸ λόγια προσπαθοῦσα νὰ ξαναφέρω τὴν σκέψι του στὴ κόρη του κι' έφτασα μάλιστα μέχρι τοῦ σημείου νὰ τὸν κατηγορήσω διὲν εἶχε άρκετὴ σταθερότητα γιὰ ν' άπαλλάξῃ τὴν κόρη του από τὴν άπήχησι αὐτῆς τῆς σκηνῆς...

Τὰ λόγια μου έφεραν κάποιο άποτέλεσμα ἢ γαλήνεψε μόνος του; Δέν ξέρω... Τὸ βέβαιο εἶνε διὲν ἡ αντίστασίς του λιγότεψε. Μὲ κύτταξε πρῶτα με μιά άλλόκοτη έκφρασι και έπειτα με ὕφος σάν νὰ μ' άναγνώριζε ξαφνικά...

— Ξέρω, Τρότ!... Τὸ άγαπημένο μου παιδί και σύ... ξέρω! Μὰ κύτταξέ τον...

Και μοῦ έδειξε τὸν Οὐρία, ὁ ὁποῖος, μαζεμένος σὲ μιά γωνιά, μὰς καταβρόχθιζε με τὸ βλέμμα, ξαφνιασμένος προφανῶς και πεσμένος έξω στοὺς ὑπολογισμούς του.

— Κύτταξε τὸν δῆμιό μου, κύτταξε τὸν άνθρωπο πὸν σιγά-σιγά μ' έκανε νὰ χάσω τὸνομά μου και τὴν γαλήνη τοῦ σπιτιοῦ μου!...

— Πέστε μάλλον διὲν διατήρησα τὸνομά σας και τὴν φήμη σας, τὴ γαλήνη και τὸ σπίτι σας, εἶπε ὁ Οὐρία, προσπαθώντας, με ὕφος μοχθηρὸ και έμβρόντητο, νὰ ταχτοποιῆσῃ τὰ πράγματα. Φανῆτε λογικὸς, κύριε Γουίκφιλντ. "Αν προχώρησα λίγο περισσότερο άπ' ὅσο περιμένατε, μπορῶ νὰ ξαναγυρίσω πίσω... Δέν έκανα κανένα κακὸ μοῦ φαίνεται...

— Τὸν έπῆρα κοντά μου παιδί γιὰ νὰ τὸν προστατεύσω, έξακολούθησε ὁ κ. Γουίκφιλντ δείχνοντας πάντα τὸν Οὐρία. Μὰ κύτταξέ τον ποιὸς εἶνε... Κύτταξέ τον!...

— Θὰ κάνετε καλά νὰ τὸν σταματήσετε, αν μπορήτε, Κόπερφιλντ! μοῦ φώναξε ὁ Οὐρία. "Αν δέν τὸν κάνετε νὰ σωπάσῃ, θ' άφήσῃ νὰ τοῦ ξεφύγουν πράγματα γιὰ τὰ ὁποῖα θὰ μετανοήσῃ άργότερα γιατί τὰ εἶπε, ὅπως και σεῖς θὰ μετανοήσετε γιατί τ' άκούσατε...

— Θὰ πῶ ὅ,τι μοῦ άρέσει! φώναξε ὁ κ. Γουίκφιλντ, με ὕφος άπελπισμένο. Τί σημασία έχει αν βρεθῶ στὴ διάθεσι ὅλου τοῦ κόσμου, τὴ στιγμὴ πὸν εἶμαι στὴ δικὴ σου!

— Προσέχετε σὰς εἶπα, έξακολούθησε ὁ Οὐρία, άπευθυνόμενος πάντοτε σὲ μένα. "Αν εἶστε φίλος του, κάμετέ τον νὰ σωπάσῃ. Λέτε πὼς προτιμάτε νὰ βρεθῆτε στὴ διάθεσι τοῦ κόσμου ὀλοκλήρου, κύριε Γουίκφιλντ. Ξεχνάτε ὅμως πὼς έχετε μιά κόρη!... Καταλαβαίνομαστε οἱ δυὸ μας... "Ας μὴν ξυπνήσουμε τὸ γάτο πὸν κοιμάται... Ποιὸς θέλει νὰ τὸν ξυπνήσῃ; "Οχι έγὼ, βέβαια... Δέν βλέπετε πὸν εἶμαι ταπεινὸς ὅσο δέν παίρνει... "Αν προχώρησα πολὺ, μετανῶ... Τί θέλετε περισσότερο, κύριε;

— "Ω! Τρότ, Τρότ! φώναξε ὁ κ. Γουίκφιλντ. "Ὡς πὸν κατέβηκα από τότε πὸν μῆνες γιὰ πρώτη φορά σ' αὐτὸ τὸ σπίτι; "Από τότε, βρισκόμουν κιόλας στὴν κατηφοριά... Μὰ τί θλιβερὸ, τί άξιοθρήνητο δρόμο έκανα από τότε!... "Η ένοχη άδυναμία μου με κατέστρεψε... "Ο πόνος πὸν μοῦ προκάλεσε ὁ θάνατος τῆς μητέρας τοῦ παιδιοῦ μου μεταμορφώθηκε σ' ένα νοσηρὸ και καταθλιπτικὸ αἶσθημα. Τὸ ἴδιο συνέβη και με τὴν άγάπη πὸν ένοιωθα γιὰ τὴν κόρη μου. Δημιούργησα έγὼ ὁ ἴδιος τὴ δυστυχία τοῦ πλάσματος πὸν μοῦ ἦταν πιὸ άγαπητὸ στὸν κόσμο. Νόμισα διὲν μποροῦσα ν' άγαπήσω εἰλικρινά ένα μονάχα πλάσμα και ν' άγνοήσω τ' άλλα. Νόμισα διὲν μποροῦσα νὰ κλάψω ένα πλάσμα και ν' άπαλλανῶ εἶται από τὴν συμμετοχὴ μου στὴ λύπη τῶν άλλων πὸν κλαῖνε. Τὰ μαθηματα πὸν μοῦ εἶχε δώσει ἡ ζωὴ εἶμειναν γιὰ μένα χωρίς άποτέλεσμα. Τράφηκα με τὴ νοσηρή και άνανδρη θλίψι μου κι' αὐτὴ ἡ θλίψις με τὴ σειρά της με καταβρόχθισε... "Εγωῖστίς μέσα στὸν πόνο μου, έγωῖστίς μέσ' στὴ χάρά μου, νὰ τὸ έρείπιό πὸν εἶνε τώρα. Περιφρόνησέ με... Φύγε μα-

κρυὰ από μένα!

Σωριάστηκε σὲ μιά πολυθρόνα κι' άρχισε νὰ κλαῖῃ σάν παιδί. "Ο έρεθισμὸς του άρχισε σιγά-σιγά νὰ γαληνεύῃ. "Ο Οὐρία Χῆπ βγῆκε από τὴ γωνιά ὅπου ἦταν μαζεμένος.

— Δέν ξέρω τί μπορέσα κι' έκανα μέσα στὴν άποπλάνησί μου, εἶπε ὁ κ. Γουίκφιλντ, άπλώνοντας τὰ χέρια του σάν νάθελε ν' άποκρούσῃ τὴν κρίσι μου. Τὸ ξέρει αὐτὸς (και έδειξε τὸν Οὐρία) γιατί δέν έπαψε ποτὲ νὰ βρίσκεται πλάι μου και νὰ μοῦ ὑποβάλλῃ τίς συμβουλές του. "Ετσι από ὑπηρετίης μου πὸν ἦταν, έγκαταστάθηκε στὸ σπίτι μου, άνακατεύτηκε στίς ὑποθέσεις μου. Τὸν άκουσες πρὸ ὀλίγου... Δέν ὑπάρχει λόγος νὰ σοῦ πῶ περισσότερα...

— Δέν έπῆρχε λόγος νὰ πῆτε τόσα, δέν ὑπῆρχε καί, λόγος νὰ πῆτε τίποτε, παρατήρησε ὁ Οὐρία με ὕφος δουλικὸ και προκλητικὸ συγχρόνως. Δέν θὰ φερνόσατε έτσι αν δέν εἴχατε πῆ. Θὰ μετανοήσετε αὔριο, κύριε... "Αν εἶπα περισσότερα άπ' ὅσα έπρεπε, πὸν βρίσκετε τὸ κακὸ; "Απέσυρα τὰ λόγια πὸν εἶπα.

"Η πόρτα άνοιξε τὴ στιγμὴ εκείνη. Χλωμὴ σάν πεθαμένη, ἡ 'Αγνή μῆκε μέσα, πέρασε τὸ χέρι της γύρω άπ' τὸ λαιμὸ τοῦ πατέρα της και τοῦ εἶπε με σταθερότητα:

— Μπαμπά, δέν εἶστε καλά. "Ελάτε μαζὺ μου.

"Ο κ. Γουίκφιλντ έγειρε τὸ κεφάλι του στὸν ὤμο τῆς κόρης του, σάν νὰ λύγιζε κάτω άπ' τὸ βάρος τῆς ντροπῆς του, και βγῆκε μαζὺ της έξω.

Δέν αντίκρυσα τὰ μάτια τῆς 'Αγνῆς παρά μιά στιγμὴ μόνο, μὰ έφτασε ἡ στιγμὴ αὐτὴ γιὰ νὰ δῶ πὼς εἶχε καταλάβει τί συνέβη.

— Δέν θὰ φανταζόμουν διὲν θὰ τὸ έπαιρνε αὐτὸ τόσο άσχημα, κύριε Κόπερφιλντ, μοῦ εἶπε ὁ Οὐρία. Θὰ τὰ κανονίσω ὅμως αὔριο μαζὺ του. Τὸ έκανα γιὰ τὸ καλὸ του. "Επιθυμῶ ταπεινά και με ὄλη μου τὴ ψυχὴ τὸ καλὸ του.

Δέν τοῦ άπάντησα και πῆγα στὸ γαλήνιο δωμάτιο ὅπου, ὅταν ἤμουν παιδί, ἡ 'Αγνή έρχόταν τόσο συχνά και καθόταν κοντά μου τὴν ὥρα πὸν μελετοῦσα.

Πέρασε πολλή, πάρα πολλή ὥρα, χωρίς νὰ μῆ κανεῖς εκεί μέσα. Εἶχα πάρει ένα βιβλίο και προσπαθοῦσα νὰ διαβάσω. Γύριζα διαρκῶς τίς σελίδες τοῦ βιβλίου μου χωρίς νὰ καταλαβαίνω λέξι άπ' ὅ,τι διάβαζα, ὅταν ἡ 'Αγνή μῆκε μέσα άθόρυβα και μ' άγγιξε στὸν ὤμο.

— Θὰ φύγῃς νωρίς αὔριο τὸ πρωί, Τρότ, μοῦ εἶπε. "Ας άποχαιρετιστοῦμε από τώρα.

Εἶδα πὼς εἶχε κλάψει. Μὰ τὸ πρόσωπό της εἶχε ξαναπάρει τὴ γαλήνη του και τὴν ὡμορφιά του.

— "Ο Θεὸς νὰ σε φυλάῃ! έπρόσθεσε δίνοντάς μου τὸ χέρι. "Αγαπητὴ μου 'Αγνή, τῆς άπάντησα, δέν θέλεις, καθῶς βλέπω, νὰ σοῦ μιλήσω γιὰ ὅ,τι συνέβη άπόψε. Μὰ δέν πρέπει ν' άφήσουμε τὸ πράγμα έτσι. Πρέπει κάτι νὰ κάνουμε.

— Τίποτε άλλο δέν πρέπει νὰ κάνουμε παρά νὰ έχουμε έμπιστοσύνη στὸ Θεό...

— Μὰ έγὼ δέν μπορῶ νὰ κάνω τίποτε, έγὼ πὸν ἦρθα νὰ σοῦ φέρω τίς δικές μου έννοιες...

— Και πὸν έκανες έτσι τίς δικές μου πιὸ έλαφρές! εἶπε. "Οχι, άγαπητέ μου Τρότ, δέν γίνεται τίποτε...

— "Αγαπητὴ μου 'Αγνή, άπάντησα, θὰ ἦταν πολὺ παράλογο τὸ νὰ θέλω έγὼ πὸν έχω τόσο λίγες άρετές μπροστά στίς δικές σου, νὰ σε κρίνω και νὰ σε διευθύνω, μὰ ξέρεις τὴ στοργὴ και τὴν ευγνωμοσύνη πὸν νοιώθω γιὰ σεῖνα. "Αγνή, θέλω νὰ μοῦ ὑποσχεθῆς διὲν δέν θὰ θυσιαστής ποτὲ σὲ μιά κακῶς έννοουμένη στοργή.

Συγκινημένη περισσότερο από κάθε άλλη φορά, τράβηξε τὸ χέρι της από τὸ δικὸ μου κι' έκανε ένα βῆμα πίσω.

— Πές μου διὲν δέν έκανες καθόλου μιά τέτοια σκέψι, άγαπημένη μου 'Αγνή. Συλλογίσου τί δῶρο άνεκτίμητο εἶνε μιά καρδιά σάν τὴ δικὴ σου!...

Πόσες φορές, άργότερα, πολὺ άργότερα, ξαναεἶδα τὸ πρόσωπό της γυρισμένο πρὸς έμένα με τὴν έκφρασί του εκείνης τῆς στιγμῆς, ὅπου δέν ὑπῆρχε οὔτε παράπονο, οὔτε μομφή!...

Πόσες φορές ξαναεἶδα αὐτὴ τὴν έκφρασι νὰ χάνεται στὸ γλυκὸ χαμόγελο, ἢ τὸ ὁποῖο με βεβαίωσε διὲν δέν φοβόταν τίποτε, διὲν εἶχε τίποτε νὰ φοβηθῆ γι' αὐτὴ, κι' έπειτα, άποκαλῶντας με άδελφὸ, μ' άποχαιρέτησε κι' έφυγε.

('Ακολουθεῖ)

ΕΞΕΔΟΘΗ

και άπεστάλη εἰς τὰ ὑποπρακτορεία

"Η ΑΥΓΗ ΝΤΕ ΝΕΒΕΡ"

Τοῦ ΠΩΛ ΦΕΒΑΛ πατρὸς

Ζητήσατέ την και από τὰ γραφεῖα μας.

Διὰ τοὺς έν 'Αθήναις ..... Δρ. 10

Διὰ τοὺς έν ταῖς έπαρχίαις ..... » 12

συμπεριλαμβανομένων και τῶν έξόδων ταχ. άποστολῆς.